

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Asan/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 1014200019
Dátum vydania rozhodnutia: 05.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1014200019.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, proti žalovanému: Rada pre vysielanie a retransmisiu, Palisády 36, 811 06 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo RL/045/2013 zo dňa 08.10.2013, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/3/2014-103 zo dňa 17.04.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/3/2014-103 zo dňa 17.04.2018 z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č.k. 5S/3/2014-103 zo dňa 17.04.2018 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu ako nedôvodnú. Žalobca sa žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RL/045/2013 zo dňa 08.10.2013, ktorým mu bola uložená sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z.z.“) - upozornenie na porušenie zákona tým, že v rámci programovej služby Rádio Slovensko dňa 07.05.2013 o cca 12:00 hod. odvysielal program Rádiožurnál, v rámci ktorého odvysielal príspevok „Tepelné hospodárstvo v Liptovskom Mikuláši“, v ktorom mali byť podľa záveru žalovaného prezentované jednostranné a neúplné informácie o zámere vedenia mesta Liptovský Mikuláš ohľadom fungovania tepelného hospodárstva v meste, keďže stanovisko dotknutej strany, ktorou je v danej veci poslanec mestského zastupiteľstva a predchádzajúci primátor mesta Liptovský Mikuláš, X. O., resp. poslanecký klub strany SMER-SD, nebolo v príspevku sprostredkované, čím nemala byť zabezpečená objektivnosť a nestrannosť predmetného programu.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný v uvedenej veci náležite postupoval v zmysle

citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážil dostatok skutkových okolností relevantných pre vydanie rozhodnutia, zistil skutočný stav veci, v konaní sa nedopustil ani takej vady, ktorá by mala za následok nezákonnosť rozhodnutia, a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného považuje za vydané v súlade so zákonom. Súd sa stotožnil s tvrdením žalovaného, že za hlavné kritéria objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

3. Právo verejnosti na pluralitné informácie v médiách vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý vyslovil názor, že občanom ako pasívnym recipientom informácií musí byť umožnené prijímať rozmanité informácie, aby si spomedzi nich mohli vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom práve pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickú spoločnosť demokratickou (CASE OF CETIN AND OTHERS v. Turkey, Application nos. 40153/98 and 40160/98, bod č. 64).

4. S tvrdením žalobcu, že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci správny súd nesúhlasil, pretože postup žalovaného bol v súlade so zákonom, keďže žalobca nesie za obsah svojho vysielania objektívnu zodpovednosť a posudzovaným skutkovým stavom, ktorým došlo k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. je výlučne len to, čo bolo odvysielané žalobcom v rámci predmetného programu. To, čo bolo odvysielané, teda relevantný skutkový stav, žalovaný zistil dostačujúco a celkom presne, keďže ho zistil zo záznamu programu Rádiožurnál zo dňa 07.05.2013 o cca 12:00 hod. odvysielaného na rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko. Ako vyplýva z tohto záznamu redaktor Q.. B. sa snažil získať stanovisko bývalého primátora X.. O. k aktuálnemu zámeru mesta predať tepelnú energetiku v Liptovskom Mikuláši. Z odvysielaného príspevku nevyplýva, že X.. O. dostal možnosť vyjadriť sa aj k tvrdeniam spochybňujúcim prenájom tepelnej energetiky v Liptovskom Mikuláši (vyjadrenie poslanca mestského zastupiteľstva Q. I.) z čoho vyplýva, že jeho odmietavý postoj sa nevzťahoval k otázke nevýhodnosti rozhodnutia predchádzajúceho vedenia mesta o prenájme tepelnej energetiky.

5. Krajský súd sa taktiež nestotožnil s názorom žalobcu, že odvysielaný príspevok bol vecný, zrozumiteľný, všetky fakty zhrnuté do jeho obsahu poskytovali divákovi úplnú a vyváženú informáciu ohľadom uvedenej témy a spĺňali hlavné kritériá kladené na objektívnosť a nestrannosť, pretože informácie týkajúce sa nevýhodnosti pôvodného prenájomu tepelnej energetiky v Liptovskom Mikuláši zostali nezodpovedané dotknutou stranou. Povinnosť stanovená v § 16 ods. 3 písm. b/ zák. č. 308/2000 Z.z. je odôvodnená práve ochranou práv a slobôd iných osôb - verejnosti na príjem pluralitných informácií. Cieľom je teda práve ochrana poslucháča, ktorý má právo na objektívne a nestranné informácie. Zo žalobcovho odvysielaného príspevku je zrejmé, že redaktor oslovil z dotknutých osôb iba bývalého primátora mesta a z príspevku nie je zrejma snaha vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť iným spôsobom, ako oslovením jednej dotknutej osoby.

6. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP tak, že žalovanej správny súd náhradu trov konania nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

7. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej aj ako „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP. Žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. V súvislosti s námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci sťažovateľ uviedol, že príspevok s názvom „Tepelné hospodárstvo v Liptovskom Mikuláši“ bol venovaný problematike zámeru vedenia mesta Liptovský Mikuláš vstúpiť do spoločnosti, ktorá vyrába a do domácností dodáva tepelnú energiu,

pričom v súlade s § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. bol poskytnutý priestor všetkým kompetentným stranám. V príspevku boli sprostredkované vyjadrenia primátora mesta U. W., Q. V. zo spoločnosti UWT a.s., Q. I. - poslanca mestského zastupiteľstva v Liptovskom Mikuláši a redaktor sprostredkoval aj vyjadrenie bývalého primátora X. O., že sa zatiaľ nebude vyjadrovať.

9. Žalovaná aj správny súd dospeli k záveru, že nebola dodržaná podmienka objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu, keďže bývalý primátor nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam spochybňujúcim prenájom tepelnej energetiky v Liptovskom Mikuláši.

10. Poukázal na to, že v dňoch 01.08.2013 a 02.08.2013 bol žalovanému doručený e-mail a list od redaktora príspevku p. B., ktorý uviedol: „Po skončení tlačovej besedy som telefonoval predsedovi opozičného klubu v zastupiteľstve X. O. (Smer SD), informoval som ho o tlačovej besede a o tom, že z nej pripravujem príspevok a ponúkol som mu možnosť vyjadriť sa. Odmietol s tým, že o zámere vedenia mesta zatiaľ nevie a nebude sa k nemu vyjadrovať“. Z tohto vyjadrenia je teda zrejmé, že redaktor poskytol priestor p. O., aby sa vyjadril k celej vzniknutej situácii, teda mohol ozrejmiť aj kroky, ktoré viedli bývalé zastupiteľstvo k prenájomu tepelnej energetiky. Je nespochybniteľné, p. O. sa odmietol vyjadriť k akýmkoľvek skutočnostiam, nakoľko o zámere mesta nevedel. Nie je teda pravdou, že redaktor dal len jednu konkrétnu otázku, a to nech sa vyjadrí k zámeru mesta. Redaktor v príspevku len sprostredkoval vyjadrenie p. O., ktoré žalovaná nesprávne interpretovala a udelila sťažovateľovi sankciu. Z tohto dôvodu je nesprávny záver súdu, že redaktor sa snažil získať stanovisko bývalého primátora k aktuálnemu zámeru mesta predat' tepelnú energetiku v Liptovskom Mikuláši. Z odvysielaného príspevku nevyplýva, že O. dostal možnosť vyjadriť sa aj k tvrdeniam spochybňujúcim prenájom tepelnej energetiky (vyjadrenie poslanca mestského zastupiteľstva I.) z čoho vyplýva, že jeho odmietavý postoj sa nevzťahoval k otázke nevýhodnosti rozhodnutia predchádzajúceho vedenia mesta o prenájme tepelnej energetiky.

11. Ďalej konštatoval, že rozhodnutie mesta o prenájme tepelnej energetiky bolo spomenuté len okrajovo, ako genéza k aktuálnej téme, bez ktorej by bola informácia o aktuálnom zámere mesta bez výpovednej hodnoty. Redaktor žiadnym spôsobom nespochybnil rozhodnutie bývalého vedenia mesta, iba poukázal na skutočnosť, že „mestskú energetiku získala spoločnosť, ktorej väčšinovým vlastníkom je schránková firma v Bratislave. S rovnakým sídlom a s rovnakým majiteľom - právnikom ako množstvo iných firiem“. Príspevok tak stojí na pravdivých faktoch, ktoré je možné overiť z verejne prístupných zdrojov a neobsahuje nepravdivé, či pravdu skresľujúce údaje, pričom pravdivosť alebo úplnosť týchto faktov nijakým spôsobom žalovaný nespochybnil. Redaktor nijak nespochybnil informácie týkajúce sa nevýhodnosti prenájmu, neuviedol ani či mesto bolo na prenájme ziskové, prípadne stratové. Len poukázal na fakty o spoločnosti, ktorej bola tepelná energetika mesta prenajatá. Dodal, že p. O. bol oboznámený s témou reportáže a dostal priestor na vyjadrenie, pričom bolo len na ňom, ako tento priestor využije. Sloboda prejavu nechráni iba „pozitívne právo“ vyjadrené aktívnym konaním, ale aj „negatívne právo“ vyjadrené zdržaním sa konania, t.j. právo mlčať. Vysielateľ nemôže byť sankcionovaný za to, že poskytne priestor na vyjadrenie dotknutej strane, pričom sa táto odmietne vyjadriť. P. O. je verejne činnou osobou, ktorá vystupuje v mene mesta a mala by si byť vedomá následkov odmietnutia poskytnúť stanovisko. Táto zodpovednosť nemôže byť prenesená na vysielateľa.

12. Krajský súd pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z obsahu spisu správneho konania, mal teda k dispozícii vyjadrenie redaktora, zvukový záznam príspevku a vyjadrenia účastníkov konania, pričom z vykonania týchto dôkazov nijak nevyplýva, že by redaktor oslovil bývalého primátora p. O. len v tej súvislosti, aby sa vyjadril k aktuálnemu zámeru mesta. Správny súd tak svoje rozhodnutie postavil len na určitej domnienke, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Je nepochybné, že redaktor poskytol priestor na vyjadrenie bývalému primátorovi mesta tak, aby sa mohol vyjadriť, ako to on uzná za vhodné. To, ako sa bývalý primátor vyjadril a to, že redaktor v príspevku parafrázoval vyjadrenie bývalého primátora neznamena, že mu bol poskytnutý priestor len na vyjadrenie sa k zámeru mesta.

13. Sťažovateľ taktiež namietal, že navrhol vypočuť svedka, redaktora p. B., ktorý svojou výpoveďou mohol objasniť skutočnosť ohľadom komunikácie medzi ním a p. O. a jednoznačne tak odpovedať na otázku, že p. O. vedel, čo je predmetom pripravovaného príspevku a k čomu sa mal možnosť vyjadriť,

čím by sa vyvrátili domnienky žalovaného v súvislosti s „nedostatočnou snahou“ o zabezpečenie objektívnosti a nestrannosti. Snahu redaktora, prípadne samotného vysielateľa nie je možné hodnotiť bez toho, aby sa bližšie zisťovali okolnosti prípravy reportáže, minimálne aspoň v rozsahu komunikácie medzi redaktorom a p. O..

14. Sťažovateľ aj s poukazom na § 157 ods. 2 OSP, § 132 OSP ako aj judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 236/2006, I. ÚS 114/2008, III. ÚS 311/07) namietal nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu. V tomto kontexte vytkol krajskému súdu, že tento v podstate použil argumentáciu žalovaného, pričom v rámci konania sťažovateľ poukázal na rozpor odôvodnenia žalovaného, keď na jednej strane konštatoval snahu sprostredkovať objektívne a nestranné informácie, ale na strane druhej konštatoval nedostatočnú snahu, nakoľko mali byť sprostredkované vyjadrenia aj iných poslancov za poslanecký klub SMER-SD, ktorí v minulosti za prenájom tepelnej energetiky hlasovali, a ktorí vykonávajú poslanecký mandát za túto stranu aj v súčasnosti. Pokiaľ teda krajský súd prijal argumentáciu žalovaného, že nebola zrejmá dostatočná snaha o zabezpečenie objektívnosti a nestrannosti, mal sa vo svojom odôvodnení s týmto rozporom vysporiadať. Taktiež mal ozrejmiť, čo si predstavuje pod pojmom dostatočná snaha, prípadne, ako má táto snaha vyplývať z príspevku, keďže rozhodnutie žalovaného aj súdu má mať najmä výchovný a prevenčný charakter a poskytnúť tak určitý návod pre vysielateľa do budúcnosti.

15. Záverom dodal, že práve p. O. je predsedom poslaneckého klubu SMER-SD, a teda osoba kompetentná na vyjadrenie sa v predmetnej veci, pričom jeho kompetentnosť vyplýva aj zo zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, podľa ktorého je práve primátor mesta popredný predstaviteľ a najvyšší výkonný orgán obce, resp. mesta, ktorý môže aj pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva a práve primátor je osoba, ktorá je podrobená kritike za výkon obecnej správy. Redaktor príspevku p. O. oslovil z titulu bývalého primátora mesta, teda predstaviteľa mesta v čase prenájomu tepelnej energetiky. Skutočnosť, že p. O. právo vyjadriť sa nevyužil, bolo deklarované v samotnej reportáži. Argument žalovaného, že redaktor mal osloviť aj iných poslancov mestského zastupiteľstva za poslanecký klub SMER-SD, ktorí v minulosti za prenájom tepelnej energetiky hlasovali a ktorí vykonávajú poslanecký mandát za túto stranu aj v súčasnosti je podľa sťažovateľa neprijateľný. Uviedol, že žalovaný opomenul tú skutočnosť, že práve predseda poslaneckého klubu SMER-SD je kompetentný na poskytnutie stanoviska v mene poslaneckého klubu SMER-SD, pričom v čase tvorby príspevku nemusel vykonávať poslanecký mandát žiaden poslanec mestského zastupiteľstva za poslanecký klub SMER-SD, ktorý za prenájom tepelnej energetiky hlasoval v minulosti a v takom prípade by vysielateľ nemohol podľa logiky žalovaného splniť podmienku objektívnosti a nestrannosti príspevku. Podľa sťažovateľa je teda neprípustné, aby vysielateľ bol povinný osloviť ďalšie osoby, pokiaľ sa odmietne vyjadriť najkompetentnejšia osoba, najmä pokiaľ žiadna osoba nespĺňa požiadavky uvedené v „návode“ žalovaného. Takýto postup by kládol pred vysielateľa v určitých prípadoch neľahkú, až nespĺniteľnú úlohu a vznikali by tým situácie, kedy by vysielateľ nemohol plniť svoju zákonnú povinnosť, čo by mohlo mať za následok ohrozenie práva verejnosti na prístup k informáciám.

16. Žalovaný sa vyjadril ku kasačnej sťažnosti podaním zo dňa 18.09.2018. V dôvodoch vyjadrenia poukázal na to, že tvrdenia sťažovateľa sú účelové a nepravdivé. Uviedol, že sporný príspevok je potrebné vnímať v dvoch úzko previazaných rovinách.

17. Tou prvou je hlavná téma príspevku, teda aktuálny zámer mesta Liptovský Mikuláš predať infraštruktúru súvisiacu s tepelnou energetikou. Druhá rovina sa týka naznačenej nevýhodnosti rozhodnutia predchádzajúceho vedenia mesta o prenájme tejto infraštruktúry. Z obsahu príspevku vyplýva, že rozhodnutie predchádzajúceho vedenia mesta týkajúce sa prenájomu tepelnej energetiky bolo poznačené tým, že úspešným uchádzačom, ktorý tento prenájom získal, bola neznáma firma s netransparentnou vlastníckou štruktúrou, čo mohlo znamenať hospodársku nevýhodnosť predmetnej transakcie. Potenciálne dotknutým subjektom, ktorý sa k tomuto tvrdeniu mohol a mal vyjadriť, resp. ktorého stanovisko k predmetnej veci malo byť sprostredkované, je bývalý primátor mesta p. O. a bývalé väčšinové zoskupenie v mestskom zastupiteľstve ovládané stranou SMER-SD, ktoré

spochybňovaný prenájom odsúhlasilo. Žalovaný čiastočne vyjadril súhlas so sťažovateľom, že iniciatíva redaktora zameraná na získanie stanoviska p. O. bola v súlade so záujmom poskytnúť recipientom objektívne a nestranné informácie, avšak iba čo do otázky aktuálneho zámeru mesta predať tepelnú energetiku v Liptovskom Mikuláši. Z príspevku však nevyplýva, že p. O. dostal priestor vyjadriť sa aj k samotným tvrdeniam spochybňujúcim prenájom tepelnej energetiky v Liptovskom Mikuláši. Sám žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že redaktor položil p. O. výlučne otázku smerujúcu k zisteniu jeho stanoviska k aktuálnemu zámeru mesta.

18. Rovnako konštatoval, že úsilie, ktoré vynaložil redaktor na získanie stanoviska opozície v mestskom zastupiteľstve vo veci zámeru vedenia mesta, nebolo dostatočné na zabezpečenie objektívnosti a nestrannosti spravodajského príspevku. Redaktor ako autor sporného príspevku sa po predbežnom odmietnutí p. O. neusiloval získať stanovisko iných poslancov mestského zastupiteľstva za stranu SMER-SD, ktorí v minulosti za prenájom tepelnej energetiky hlasovali, a ktorí vykonávajú poslanecký mandát za uvedenú stranu v súčasnosti.

19. Zdôraznil, že ak nie je možné zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu priamou konfrontáciou proti sebe stojacich názorov treba, aby vysielateľ zabezpečil objektívnosť a nestrannosť programu iným vhodným spôsobom. Opakovane žalovaný zotrval na názore, že predmetom otázky adresovanej p. O. bol aktuálny zámer mesta a nie možná nevýhodnosť predchádzajúceho rozhodnutia, ktorá sa v príspevku naznačuje tým, že na niekoľkých miestach sa pripomína nejasný pôvod nájomcu tepelnej energetiky na základe rozhodnutia predchádzajúcej väčšiny v mestskom zastupiteľstve. Odmietavý postoj p. O. sa nevzťahoval na otázku o spornom charaktere rozhodnutia mesta pod jeho vedením. Žalovaný taktiež odmietol vyjadrenie žalobcu, že „príspevok stojí na pravdivých faktoch“ a „neobsahuje nepravdivé, či pravdu skresľujúce údaje“, keď informácie týkajúce sa nevýhodnosti prenájmu zostali v rovine nepreukázanej hypotézy, ktorá pri absencii vyjadrenia dotknutej strany vyznela v prospech zámeru súčasného vedenia mesta. Absencia stanoviska či už predchádzajúceho primátora p. O., alebo iného zástupcu bývalého vedenia mesta viedla k neobjektívnosti skúmaného príspevku. Vzhľadom na uvedené žalovaný konštatoval, že sťažovateľ nezabezpečil zákonom vyžadovanú objektívnosť a nestrannosť, a to predovšetkým tým, že dotknuté osoby so spornou otázkou týkajúcou sa ich pôsobenia vo vedení mesta nijako nekonfrontovali. Žalovaný uviedol, že vysielateľ nezodpovedá za pasívny postoj dotknutej strany, ale za nezabezpečenie vyváženosti príspevku iným spôsobom, ktorým by bolo v danom prípade aj informovanie recipienta o absencii takýchto informácií z dôvodu pasívnej reakcie dotknutej strany.

20. K sťažovateľom namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam žalovaný s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Sžo/23/2013 zo dňa 24.02.2014 s rozsudok sp.zn. 3Sžo/33/2012 zo dňa 01.08.2012 uviedol, že relevantným skutkovým stavom pri posudzovaní porušenia zákonnej povinnosti v zmysle § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. je to, čo bolo vysielateľom odvysielané, dôkazom čoho je záznam vysielania a jeho prepis/popis, z ktorého je možné zistiť obsah odvysielaného vysielania ako základ pre vyvodenie záveru o jeho objektívnosti a nestrannosti, pričom skutočnosti, ktoré nastali po ňom, alebo pred ním, sú pre takéto posúdenie právne bezvýznamné. V tejto súvislosti dodal, že z obsahu príspevku jednoznačne vyplýva, že „Bývalý primátor X. O. sa k zámeru vedenia mesta zatiaľ nechcel vyjadriť.“

21. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že krajský súd nevypočul redaktora p. B. žalovaný zdôraznil, že jedinou relevantnou skutočnosťou na posúdenie súladu vysielania žalobcu s § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. je odvysielaný obsah, ktorý je nesporný a zrejмый na základe prepisu/popisu skutkového stavu v prejednávanej veci. Žalovaný v rámci svojej rozhodovacej činnosti akceptuje, keď je z obsahu príspevku zrejмый, že vysielateľ podnikol nevyhnutné kroky v záujme sprostredkovať vyjadrenie dotknutej osoby a táto sa vlastnou nečinnosťou zbavila možnosti vyjadriť sa. Zároveň je však ale nevyhnutné, aby táto snaha vysielateľa bola zrejмыйá z obsahu príspevku, nakoľko len ten predstavuje relevantný skutkový stav. V danom prípade sťažovateľ v príspevku neinformoval recipienta o konkrétnom obsahu otázok, s ktorými konfrontoval dotknutú stranu.

22. Rovnako námietku sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku považoval za nedôvodnú. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že dostatočná snaha sťažovateľa sprostredkovať nestranné a objektívne informácie bola zabezpečená len vo vzťahu k problematike aktuálneho zámeru mesta Liptovský Mikuláš predat' tepelnú energetiku, nie vo vzťahu k ťažiskovej téme, ktorou bolo konanie predchádzajúceho vedenia mesta.

23. Záverom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktorému predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk podľa ust. § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

25. Predmetom skúmania kasačného súdu bol rozsudok krajského súdu z hľadiska posúdenia, či vec bola správne právne posúdená z dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti.

26. Z obsahu administratívneho spisu mal súd preukázané, že žalovaný doručil dňa 24.07.2013 sťažovateľovi oznámenie o začatí správneho konania vo veci možného porušenia § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. v súvislosti s tým, že dňa 07.05.2013 cca 12:00 hod. odvysielal na programovej službe Rádio Slovensko v rámci programu Rádiožurnál príspevok s názvom „Tepelné hospodárstvo v Liptovskom Mikuláši“, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti. V uvedenom príspevku bolo recipientom priblížený stav tepelného hospodárstva v Liptovskom Mikuláši. V príspevku okrem iného odzneli informácie o tom, že bývalé vedenie mesta, konkrétne poslanci z politickej strany SMER - SD, tepelnú energetiku prenajalo spoločnosti, ktorej väčšinovým vlastníkom mala byť neznáma schránková firma, k čomu sa vtedajšia opozícia postavila kriticky. Potom, ako sa stal primátorom mesta U. W. však nastala iniciatíva opačným smerom a mesto by malo opäť získať účasť na tvorbe tepla v meste Liptovský Mikuláš. K téme sa vyjadril súčasný primátor, poslanec mestského zastupiteľstva Q. I. a Q. V. za spoločnosť LMT a.s.

27. V uvedenom príspevku však absentovalo vyjadrenie bývalého primátora mesta X.Á. O. a poslancov bývalého koaličného zoskupenia, ktorí hlasovali za prenájom tepelnej energeticky súkromnej spoločnosti. Vzhľadom na túto skutočnosť vzniklo dôvodné podozrenie, že v danom spravodajskom programe mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti. V oznámení o začatí konania žalovaný uviedol, že žiada, aby žalobca zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy v súlade s § 32 ods. 2 a 3 v nadväznosti na § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 Správneho poriadku, najneskôr do 10 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia. V tejto lehote tiež žiadal, aby sa vyjadril žalobca k podkladom pre rozhodnutie v správnom konaní, ktorými sú záznam vysielania a prepis/popis skutkového stavu, ktorý tvorí prílohu tohto oznámenia a bol poučený podľa § 23 Správneho poriadku.

28. Kasačný súd mal ďalej za preukázané, že sťažovateľ dňa 09.08.2013 doručil žalovanému vyjadrenie k začatiu správneho konania a uviedol, že ako účastník konania namieta takýto záver, nakoľko obsah napadnutého príspevku preukázal splnenie povinnosti vysielateľa. Absencia vyjadrenia bývalého primátora a skutočnosť, že bol aktívne a aktuálne oslovený na zaujatie stanoviska v predmetnej veci je jednoznačne a nespochybniteľne redaktorom ozrejmenej v samotnom príspevku odznením informácie o tom, že bývalý primátor X. O. sa k zámeru vedenia mesta zatiaľ nechcel vyjadriť. Za dôležitú v tejto súvislosti považoval žalobca skutočnosť, že bývalý primátor X. O. je dnes poslancom mestského zastupiteľstva mesta Liptovský Mikuláš a zároveň aj predsedom poslaneckého klubu strany SMER - SD a redaktorom Q.. B. bol oslovený aj z titulu tejto funkcie. Svoje právo vyjadriť sa k téme reportáže však pán O. nevyužil a k zámeru mesta sa nechcel vyjadriť.

29. Samotná skutočnosť, že oslovená dotknutá osoba sa k veci odmietla vyjadriť nemôže zakladať zodpovednosť vysielateľa z titulu nedodržania objektívnosti a nestrannosti v situácie, že príspevok stojí na pravdivých faktoch, neobsahuje nepravdivé, či pravdu skresľujúce údaje a jeho cieľom je podať poslucháčovi vysoko aktuálnu informáciu, ktorá má dopad na široký okruh občanov tohto okresného mesta. Všetky informácie, ktoré v príspevku Tepelné hospodárstvo v Liptovskom Mikuláši odznali vykazujú vecný charakter, majú reálny základ a slúžia výlučne na sprostredkovanie informácie v súčasnom stave v tepelnom hospodárstve mesta Liptovský Mikuláš a o zámere mesta vstúpiť do spoločnosti na výrobu a distribúciu tepla. Príspevok je podľa názoru žalobcu po obsahovej stránke objektívny a nestranný. Uviedol, že nedošlo odvysielaním uvedeného príspevku k porušeniu predmetného ustanovenia zákona.

30. Žalovanému bolo dňa 02.08.2013 doručené vyjadrenie redaktora Q. B. v ktorom uviedol, že sa dozvedel o začatí správneho konania týkajúce sa príspevku, ktorého bol autorom. Príspevok vznikol na základe informácií, ktoré odznali na tlačovej besede primátora mesta Liptovský Mikuláš U. W.Z. (SDKÚ DS) 06.05.2013. Po skončení tlačovej besedy telefonoval predsedovi opozičného klubu v zastupiteľstve X. O. (SMER - SD), informoval ho o tlačovej besede a o tom, že z nej pripravuje príspevok a ponúkol mu možnosť vyjadriť sa, ktorý to odmietol s tým, že o zámere vedenia mesta zatiaľ nevie, a nebude sa k nemu vyjadrovať.

31. Rovnako podľa jeho vedomostí odpovedal aj iným novinárom, keď od neho pýtali vyjadrenie. Príspevok pripravil bez vyjadrenia opozičných poslancov s tým, že v ňom uviedol, že oslovil predsedu opozičného poslaneckého klubu, a že sa nechcel vyjadriť. Príspevok bol vysielaný v utorok 07.05., podľa jeho vedomostí sa k tejto téme X. O. vyjadril (na svojej webovej stránke) až v stredu 08.05. (voľný deň), teda deň po odvysielaní príspevku. Možnosť vyjadriť sa mu bola ponúknutá hneď po zverejnení informácií na tlačovej besede vedenia mesta, čo bolo takmer 24 hodín pred zverejneným príspevku, a on sám to vtedy odmietol. Na záver zdôraznil, že vždy bolo aj je jeho snahou prinášať to najširšie spektrum názorov na daný problém. Preto hneď po tlačovej besede vedenia mesta telefonoval predsedovi opozičného poslaneckého klubu a pýtal sa na názor opozície. Ak by mu ho bol ochotný povedať, alebo by ho odkázal na iného člena klubu, ktorý by sa k tejto téme chcel vyjadriť, samozrejme, že by ich názor odznel v príspevku. Predseda poslaneckého klubu mu povedal, že sa k tomu nebudú vyjadrovať a preto, bohužiaľ, ich pohľad na problém príspevku chýba.

32. Zo zápisnice o hlasovaní žalovaného zo dňa 08.10.2013 vyplývalo, že bolo prijaté uznesenie, ktorým v uvedenom konaní žalobca porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že v rámci programovej služby Rádio Slovensko dňa 07.05.2013 o cca 12:00 hod. odvysielal program Rádiožurnál, v rámci ktorého odvysielal príspevok „Tepelné hospodárstvo v Liptovskom Mikuláši“, v ktorom boli prezentované jednostranné a neúplné informácie o zámere vedenia mesta Liptovský Mikuláš, týkajúcom sa fungovania tepelného hospodárstva v meste, keďže stanovisko dotknutej strany, ktorou je v danej veci poslanec mestského zastupiteľstva a predchádzajúci primátor mesta Liptovský Mikuláš, resp. poslanecký klub strany SMER - SD, nebolo v príspevku sprostredkované čím nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť predmetného programu, a preto mu uložil podľa ust. § 64 ods. 1 písm. e/ zákona č. 308/2000 Z.z. upozornenie na porušenie zákona.

33. Žalovaný dňa 08.10.2013 vydal napadnuté rozhodnutie, ktorým uložil žalobcovi za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. podľa § 64 ods. 1 písm. e/ zákona sankciu - upozornenie na porušenie zákona.

IV.

Právne predpisy a právne názory kasačného súdu

34. Podľa § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. je vysielateľ povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

35. Podľa § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi, rada ukladá tieto sankcie: upozornenie na porušenie zákona.

36. Žaloba bola podaná tunajšiemu súdu počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku - O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov), ktorý v piatej časti upravoval problematiku súdneho preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy. Tento zákon bol v časti týkajúcej sa správneho súdnictva s účinnosťou od 01.07.2016 nahradený Správnym súdnym poriadkom.

37. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby, v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, 2 SSP).

38. Správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

39. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

40. Spor medzi účastníkmi konania spočíva v tom, či odvysielaná správa v rámci spravodajského programu bola objektívna a nestranná, teda či vysielateľ zabezpečil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z.

41. Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Zákon č. 308/2000 Z.z. ukladá povinnosť „objektivity“ a „nestrannosti“ pri informovaní vysielateľom pôsobiacim na mediálnom trhu v súvislosti s povinnosťou zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov.

42. Účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti.

43. Týmto zákonným obmedzením slobody prejavu v zmysle jeho textácie sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti [t.j. nezabezpečení viacerých alebo opozičných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému, pričom termíny „objektívnosť“ a „nestrannosť“ sú vzájomne podmienené, t.j. čím viac rôznorodých názorov (kladných, záporných, opozičných, súhlasných a pod.) na danú tému médium odprezentuje, tým objektívnejší obraz o téme médium recipientom poskytne a zároveň nebude preferovaný niektorý názor na danú tému na úkor iných názorov] zároveň môžu, skúmajúc každý prípad jednotlivo, znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti.

44. Žalovaný podľa vyššie citovaného ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. má povinnosť upozorniť vysielateľa na porušenie zákona. Toto upozornenie je sankciou preventívneho charakteru a je predpokladom uloženia pokuty za druhovo zhodné protiprávne správanie vysielateľa vytýkané v upozornení, keďže konanie ktorým je možné porušiť povinnosť stanovenú v § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. nie je explicitne uvedené v zákone ani len exemplifikatívnym výpočtom. Preto žalovaný musí v upozornení identifikovať, akým konaním vysielateľa došlo k porušeniu povinnosti, čím je vysielateľ oboznámený so zakázaným správaním.

45. V odvysielanom príspevku týkajúcom sa fungovania tepelného hospodárstva v meste Liptovský Mikuláš nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť predmetného programu, nakoľko absentovalo vyjadrenie bývalého primátora mesta X. O., resp. poslancov bývalého koaličného zoskupenia, ktorí hlasovali za prenájom tepelnej energetiky súkromnej spoločnosti. Redaktor sa snažil získať stanovisko bývalého primátora k aktuálnemu zámeru mesta predať tepelnú energetiku v Liptovskom Mikuláši. Z odvysielaného príspevku však nevyplýva, že p. O. dostal možnosť vyjadriť sa aj k tvrdeniam spochybňujúcim prenájom tepelnej energetiky v Liptovskom Mikuláši z čoho vyplýva, že jeho odmietavý postoj sa nevzťahoval k otázke nevýhodnosti rozhodnutia predchádzajúceho vedenia mesta o prenájme tepelnej energetiky. V danom prípade je relevantné čo bolo odvysielané, teda to, čo recipient počul.

46. Príspevok bol odvysielaný v rámci spravodajskej relácie, ktorej účelom je informovať o vecných faktoch a údajoch, a preto je oprávnená zákonná požiadavka vyplývajúca z § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z., aby spravodajské programy boli objektívne a nestranné a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

47. Pokiaľ ide o vec samu, senát zastáva názor, že procesný postup Rady bol správny. Nestrannosť a objektívnosť v spravodajských programoch je zabezpečovaná ustálenou praxou Rady, ktorá dbá na dodržiavanie pravidiel, aby bola vždy daná možnosť vyjadriť sa dotknutej osobe a druhej strane. Nedodržanie tohto postupu znamená, že divák ako prijímateľ informácie nemá stanovisko dotknutej osoby. Ide pritom o všeobecnú zásadu objektívnosti označovanú aj ako „audiatur et altera pars“ (nech je vypočutá aj druhá strana). V danom prípade nebolo vysielateľovi vytknuté a bránené, aby slobodne formuloval obsah príspevku, ale aby dal priestor na vyjadrenie i druhej, dotknutej strane. Ide pritom o vitálnu zásadu objektívnosti, ktorej narušenie môže byť v budúcnosti vysielateľmi zneužitá. Najvyšší súd rozhodnutie Rady považuje za súladné so zákonom, všeobecnými právnymi zásadami, s Ústavou SR i s Dohovorom ESĽP. Je potrebné zdôrazniť, že upozornenia na porušenia zákona sa netýka a neplní funkciu k už odvysielanému programu, ale k druhovo rovnakým programom do budúcnosti. Týmto postupom Rada dáva na vedomie, že do budúcnosti bude považovať takýto postup za dôvod na uloženie sankcie, ide o tzv. „sankciu“ s prospektívnym účinkom.

48. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

49. O trovách súdneho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím na ust. § 467 ods. 1 SSP v spojení s ust. § 167 ods. 1 SSP a 175 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu jeho neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

50. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.